

Informacije o zakonu o bivanju v domu

Temeljna pravica do svobode gibanja je človekova pravica. V Avstriji je del zvezne ustave z zakonom o »varstvu osebne svobode«. Omejitve te temeljne pravice so možne le na podlagi zakonskih določil.

Za **otroške in mladinske ustanove ter za posebne šole in vrtce** ureja zakon o bivanju v domu pogoje, pod katerimi se lahko omeji pravica do prostega gibanja.

Omejitev svobode

Če se osebi, ki je v oskrbi ali negi, proti njeni volji ali brez njene privolitve prepreči premikanje iz enega mesta na drugega, gre za omejitev svobode. V ta namen se uporabljajo mehanska, elektronska ali medicinska sredstva.

Da bi bile pravne zahteve za tak ukrep izpolnjene, mora biti zadevna oseba, oseba z duševno boleznijo ali intelektualno prizadetostjo. Za prizadeto osebo ali ljudi okoli nje mora obstajati resno in bistveno tveganje. Ukrep omejitve prostosti mora biti sorazmeren nevarnosti. To pomeni, da mora biti primerno in nujno potrebno. V vsakem primeru je treba alternative predhodno preizkusiti. Omejitve svobode bi morala biti zadnja možnost.

Omejitve mladoletnikov, ki se štejejo za tipične za njihovo starost, niso omejitve svobode v smislu zakona o bivanju v domu. To je na primer pripenjanje majhnega otroka v voziček.

Splošno veljavnih kriterijev za presojo, ali je merilo značilno za starostno skupino, ni. Odločitve je treba vedno sprejemati od primera do primera. Če ste v dvomih, je smiselno, da to sporočite predstavniku stanovalcev.

Vzgojno vodstvo mora odrediti vsako omejitev svobode in o tem obvestiti prizadeto osebo. To pomeni, da je treba prizadete otroke/mladostnike seznaniti z razlogom, vrsto in trajanjem. To mora biti zapisano tudi v dokumentaciji.

Nato je potrebna prijava predstavniku stanovalcev. Redno je treba preverjati, ali so ukrepi, ki omejujejo svobodo, še potrebni. Če se uporabljajo dlje kot 48 ur, je treba pridobiti zdravniško potrdilo.

Predstavniki stanovalcev

Predstavniki stanovalcev neposredno na kraju samem preverjajo, ali so omejitve svobode potrebne in primerne. Za to se pogovorijo z zadevnim otrokom/mladostnikom, osebjem in vodstvom ustanove. Pregledajo dokumentacijo in zdravstveno dokumentacijo.

Predstavniki stanovalcev ali vodstvo objekta lahko pri okrožnem sodišču vložijo zahtevo za revizijo ukrepa/ov omejevanja svobode. S tem se ohranja minimalni standard človekovih pravic, po katerem ima vsak, čigar svoboda je omejena, pravico do sojenja pred neodvisnim sodiščem. To odloči, ali je omejevanje svobode dopustno.

Usposabljanja

Predstavniki stanovalcev izvajajo tudi usposabljanja o uporabi zakona o bivanju v domu. V kolikor vas to zanima, nas kontaktirajte:

bewohnerververtretung@vertretungsnetz.at

